

Informácia o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka

Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 436 z 21. júla 2021 v bode C.5. bolo uložené ministromi pôdohospodárstva a rozvoja vidieka mesačne predkladať na rokovanie vlády Slovenskej republiky Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka.

Dňa 19.10.2022 bol na Úrad vlády SR predložený materiál „Návrh na zmenu bodu C.5 z uznesenia vlády SR č. 436 z 21. júla 2021“, s návrhom uznesenia predkladať „Informáciu o aktuálnej situácii šírenia afrického moru ošípaných, realizácii opatrení na zabránenie šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných a stave znižovania denzity populácie diviaka“ na rokovanie vlády SR raz štvrtročne. Uznesením vlády č.659/2022 bol tento návrh bez pripomienok schválený.

V boji proti šíreniu Afrického moru ošípaných (AMO) v rámci Slovenska bolo zo strany rezortu a Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky vykonaných množstvo opatrení a vydaných nariadení.

V rámci vyhlásenia mimoriadnej situácie bol vypracovaný:

- plán kontrol poľovných revírov so zameraním na kontrolu všetkých aktivít užívateľov poľovných revírov smerujúcich k zvýšenej intenzite lovu ako aj odstraňovaniu kadáverov. Počet kontrol k 30.11.2023 je znázornený v **Prílohe č. 1.**

Za obdobie od 1.1.2023 do 30.11.2023 bolo vykonaných v poľovných revíroch spolu 226 kontrol. Z toho v oblasti bez obmedzení (biela zóna) počet vykonaných kontrol predstavoval 31, v nárazníkovej oblasti (modrá zóna) bolo vykonaných 24 kontrol, v oblasti výskytu AMO u diviakov (ružová zóna) bolo skontrolovaných 3 poľovných revírov a v oblasti výskytu AMO u domácich ošípaných (červená zóna) bolo vykonaných 168 kontrol.

- plán kontrol spracovateľských závodov bravčového mäsa so zameraním na výsledovateľnosť a vypracovanie „dodávateľskej“ mapy suroviny podľa výsledkov výsledovateľnosti bravčového mäsa určeného na spracovanie. V rámci plnenia tohto opatrenia boli zistené skutočné objemy a krajiny pôvodu mäsa.

Za obdobie od 1.9.2023 do 30.11.2023 bolo vykonaných celkom 1 587 úradných kontrol s negatívnym výsledkom.

Prehľad pôvodu jatočných ošípaných zabitých na schválených bitúnkoch v SR za obdobie od 1.9.2023 do 30.11.2023.

Pôvod jatočných ošípaných zabitých na bitúnku v SR	Počet jatočných ošípaných		
	IX	X	XI
mesiac			
Ošípané pochádzajúce z chovov zo SR z reštrikčného pásma I. + oblasti bez výskytu AMO	25 156	28 896	26 101
Ošípané pochádzajúce z chovov z reštrikčného pásma II. v SR	3 256	2 547	2 958
Ošípané pochádzajúce z chovov z reštrikčného pásma III. v SR	0	0	0
Spolu ošípané - ošípané z chovov zo SR (reštrikčné pásma I., II., III., + oblasti bez výskytu AMO)	28 412	31 443	29 059
Ošípané z iných členských štátov EU	13 233	15 108	14 277
Spolu všetky zabitú ošípané	41 645	46 551	43 336

Najväčšie množstvo bravčového mäsa za obdobie od 1.9.2023 do 30.11.2023 bolo dovezené v objeme 8 959 326 kg zo Španielska, v objeme 5 857 824 kg z Nemecka a 5 804 310 kg z Poľska. Z 12 štátov EÚ bolo za uvedené obdobie na Slovensko dovezených **30 097** zásielok v celkovom objeme **39 178 331** kg bravčového mäsa - **Príloha č. 2.**

- plán kontrol na „hranici“ s PL a CZ so zameraním sa na kontrolu pôvodu bravčového mäsa, testovanie na AMO s cieľom odhaliť, identifikovať zdroj a zamedziť dovozu bravčového mäsa zo zóny II a III z členských krajín EÚ kde je identifikovaná nákaza AMO.

Od prvého potvrdeného výskytu Afrického moru na Slovensku od 25.7.2019 do 30.11.2023 bol výskyt AMO u domácich ošípaných potvrdený v 43 chovoch a v prípade uhynutej či ulovenej diviačej zveri bolo potvrdených 4 831 pozitívnych prípadov. Najväčšou hrozbou zostávajú pre nás naďalej okolité štáty Maďarsko, Poľsko a Ukrajina. Dňa 2.12.2022 bol prvý potvrdený pozitívny prípad u diviačej zveri zaznamenaný po piatich rokoch aj v Českej republike, v okrese Liberec, kam prenikol z Poľska.

V zmysle vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2021/605, ktorým sa stanovujú osobitné opatrenia na kontrolu afrického moru ošípaných ako aj v zmysle vykonávacích nariadení, ktorými sa mení príloha I uvedeného nariadenia je možné vykonať zmeny z oblasti III. do oblasti II. po uplynutí 12 mesiacov. V určitých situáciách sa za dodržania striktné predpísaných podmienok môže toto obdobie skrátiť na 3 mesiace.

Všetky oblasti ohľadom výskytu AMO na Slovensku znázorňuje **Príloha č. 3.** Pozitívom je, že z 12 červených oblastí z decembra 2022 nám ich počet ku koncu novembra 2023 poklesol na 0.

V roku 2022 bolo zaznamenaných 5 prípadov výskytu AMO u domácich ošípaných. Posledný potvrdený prípad bol dňa 26.7.2022 v okrese Michalovce, kde bol nariadená depopulácia 62 ks ošípaných. K 30. 11. 2023 nebol potvrdený žiadny ďalší pozitívny prípad u domácich ošípaných.

Prioritou je chrániť veľkochovy a domáce chovy ošípaných, ktorých populácia každoročne výrazne klesá. K 30.11.2023 sú stavy ošípaných na úrovni 448 009 ks. Najviac úsilia v boji proti Africkému moru ošípaných musíme vyvinúť práve v juhozápadnej časti Slovenska, kde sú najväčšie produkčné chovy ošípaných.

Informácia o vykonanom love a úhyne diviačej zveri za poľovnícku sezónu 2023/2024 so stavom k 30.11.2023

Od začiatku poľovníckej sezóny 2023/24, t.j. od 1.3.2023 je na Slovensku k 30.11.2023 ulovených 45 291 ks diviačej zveri. Mesačný prehľad uvádzame v nasledovnej tabuľke:

mesiac	lov
marec	1 351
apríl	2 836
máj	4 196
jún	4 264
júl	6 674
august	6 138
september	6 120
október	6 337
november	7 375
december	
január	
február	
Spolu k 30.11.2023	45 291

Pre porovnanie uvádzame lov k adekvátnemu obdobiu z troch predchádzajúcich rokov:

Spolu k 30.11.2022 poľ sezóna 2022	38 878
Spolu k 30.11.2021 poľ sezóna 2021	52 573
Spolu k 30.11.2020 poľ sezóna 2020	44 915
Spolu k 30.11.2019 poľ sezóna 2019	54 373

Zdôvodnenie odlovu v aktuálnej sezóne proti predchádzajúcej

V tabuľke uvádzame prehľad o love k 30.11.2023 v porovnaní so stavom k 30.11.2022. Modrou farbou sú zvýraznené kraje, v ktorých doteraz AMO zaznamenaný nebol, resp. bol zaznamenaný len na malej časti územia kraja. Pozitívne bolo, že sa práve v týchto krajoch lovilo omnoho viac diviakov ako v predchádzajúcich poľovníckych sezónach. Začiatkom tejto poľovníckej sezóny bol lov v týchto krajoch menší ako vo vlaňajšej poľovníckej sezóne. Pravdepodobne to bolo ovplyvnené zvýšeným lovom v predchádzajúcich rokoch. Za posledné sledované obdobie je lov opäť vyšší vplyvom pravdepodobne aj motivácie lovu prostredníctvom aplikácie „zástrelné“. Pozitívom opätovne zvýšeného lovu v týchto krajoch môže byť to, že sa nám darí znižovať aj na tomto území denzitu diviacej zveri na požadovanú úroveň a to 0,5 diviaka na km² a početnosť diviacej zveri pravdepodobne aj v týchto krajoch klesá.

kraj	lov k 30.11.2022	lov k 30.11.2023	rozdiel
Bratislava	3 289	3 919	+ 630
Trnava	3 598	3 738	+ 140
Nitra	7147	6736	- 411
Trenčín	9 068	13 146	+ 4 078
Žilina	3 903	6 884	+ 2 981
Spolu	27 005	34 423	+ 7 418
Banská Bystrica	8 109	7 574	- 535
Prešov	2 605	1 898	- 707
Košice	907	1 160	+ 253
VLM	252	236	- 16
Spolu	38 878	45 291	6 413

V uvedených krajoch sa lov diviacej zveri oproti uplynulej poľovníckej sezóne **zvýšil o 7 418 ks.**

Vývoj úhynov

Prehľad o výške úhynov za posledné roky je uvedený z poľovníckej štatistiky.

Poľovnícka sezóna	Úhyn v ks
2019/20	1 576
2020/21	2 650
2021/22	4 505
2022/23	1 542
2023/24 k 30.11.2023	953

Celková bilancia lovu a úhynov za posledných 5 rokov za rovnaké obdobie.

	lov	úhyn	spolu
Spolu k 30.11.2023	45 291	953	46 244
Spolu k 30.11.2022	38 878	895	39 773
Spolu k 30.11.2021	52 573	3 375	55 948
Spolu k 30.11.2020	44 915	1 073	45 988
Spolu k 30.11.2019	54 373	942	55 315

Celková bilancia lovu a úhynov za od roku 2018 za celé územie Slovenskej republiky:

	lov	úhyn	spolu
Poľovnícka sezóna 2022/23	52 163	1 542	53 705
Poľovnícka sezóna 2021/22	72 116	4 505	76 621
Poľovnícka sezóna 2020/21	59 656	2 650	62 306
Poľovnícka sezóna 2019/20	74 947	1 576	76 523
Poľovnícka sezóna 2018/19	59 253	976	60 229

Tabuľka o love diviačej zveri k 30.11.2023 podľa krajov tvorí **Prílohu č. 4** tejto informácie.